

Metodologia badań językoznawczych - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Metodologia badań językoznawczych
Kod przedmiotu	09.3-WH-FGD-BJ-Ć-S14_pNadGenOGRRD
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Filologia germańska
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	drugiego stopnia z tyt. magistra
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	5
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	niemiecki
Sylabus opracował	dr hab. Jarochna Dąbrowska-Burkhardt, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	18	1,2	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Celem cyklu zajęć jest zapoznanie studentów z pluralizmem metodologicznym w zakresie językoznawstwa zarówno w wymiarze diachronicznym jak i synchronicznym. Studentom zostaną dostarczone narzędzia pojęciowo-analityczne niezbędne do analiz lingwistycznych oraz modeli opisu języka.

Wymagania wstępne

Orientacja w podstawach dyskursu lingwistycznego i paradygmatach językoznawczych. Znajomość podstawowej terminologii językoznawczej w języku niemieckim.

Zakres tematyczny

Treści nauczania koncentrują się wokół metodologii badań lingwistycznych i dotyczą w głównej mierze przeglądu kierunków i szkół badań lingwistycznych. Należą do nich główne pojęcia i aspekty metod lingwistycznych oraz szkoły językoznawcze.

Obok lingwistyki historyczno-deskryptywnej omówiony zostanie strukturalizm, funkcjonalizm Szkoły Praskiej, gramatyczno-teoretyczne założenia Noama Chomskiego, przełom pragmatyczny lat 70. Fokus analiz lingwistycznych spoczywa na lingwistyce tekstu, lingwistyce dyskursu. werbalnej interakcji oraz multimodalności. Ważnym aspektem zajęć jest uświadomienie studentom poszczególnych domen, w których analizujemy struktury językowe. Przykładowe analizy dotyczą badań nad językiem w poszczególnych grupach społecznych, języka w sferze gospodarki, języka w instytucjach, medycynie, systemie prawnym, literaturze, religii, polityce etc.

Metody kształcenia

Wykład konwersatoryjny, opis klasyfikujący (prezentacja w "Power Point"), opis wyjaśniający, opis uzasadniający, dyskusja, przeprowadzanie poszczególnych analiz według poznanej metodologii.

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student zna i rozumie: • w pogłębionym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu nauk filologicznych, • posiada uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej właściwe dla programu kształcenia filologicznego	• KE2_W01	• dyskusja • kolokwium • obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • odpowiedź ustna • praca pisemna • przygotowanie referatu • zaliczenie - ustne, opisowe, testowe i inne	• Ćwiczenia

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu teorie oraz zaawansowaną metodologię i terminologię z zakresu nauk filologicznych	• KF2_W06	- bieżąca kontrola na zajęciach - dyskusja - kolokwium - odpowiedź ustna - praca pisemna - referat	• Ćwiczenia
Student zna i rozumie główne trendy rozwojowe dyscyplin naukowych istotnych dla programu kształcenia filologicznego	• KF2_W02	- bieżąca kontrola na zajęciach - dyskusja - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - odpowiedź ustna - praca kontrolna - praca pisemna - referat	• Ćwiczenia
Student zna i rozumie w pogłębionym stopniu specyfikę przedmiotową i metodologiczną z zakresu nauk filologicznych, jej najnowsze osiągnięcia oraz kierunki rozwoju	• KF2_W05	- bieżąca kontrola na zajęciach - dyskusja - kolokwium - odpowiedź ustna - praca kontrolna - referat	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Aktywny udział w zajęciach, uzyskanie pozytywnej oceny za przygotowane prezentacje i wygłoszone wypowiedzi. Sprawdzian poziomu wiedzy weryfikuje stopień opanowania materiału, streszczenia i interpretacji przekazywanych treści oraz ich opracowania.

Literatura podstawowa

- J. A. Bär, Hermeneutische Linguistik. Theorie und Praxis grammatisch-semantischer Interpretation. Grundzüge einer Systematik des Verstehens. Berlin / München / Boston, 2015.
- B. Bartschat, Methoden der Sprachwissenschaft. Von Hermann Paul bis Noam Chomsky. Berlin, 1996.
- F. Beresin, Geschichte der sprachwissenschaftlichen Theorien. Leipzig, 1980.
- E. Felder / A. Gardt (Hrsg.) Handbuch Sprache und Wissen. Berlin, 2015.
- B. Rothstein: Wissenschaftliches Arbeiten für Linguisten. Tübingen, 2011.

Literatura uzupełniająca

- J. Albrecht, Europäischer Strukturalismus: ein forschungsgeschichtlicher Überblick. Tübingen, 1988.
- G. Antos / T. Niehr / J. Spitzmüller, Handbuch Sprache im Urteil der Öffentlichkeit, Berlin / Boston, 2019.
- Geschichte der Sprachwissenschaften. Ein internationales Handbuch zeitgenössischer Forschung. Hrsg. v. Aurox, S. / Koerner, E.F.K. / Niederehe, H.-J. / Versteegh, K. In 3 Bänden. Berlin, 2000-2002.
- G. Grewendorf, F. Hamm, W. Sternefeld, Sprachliches Wissen. Eine Einführung in moderne Theorien der grammatischen Beschreibung, Frankfurt/M., 1996.
- S. Günthner / D. Hüpfer / C. Spieß, Genderlinguistik. Sprachliche Konstruktionen von Geschlechtsidentität. Berlin / Boston, 2012.
- G. Helbig, Geschichte der neueren Sprachwissenschaft, Leipzig, 1989.
- G. Kleiber. Prototypensemantik: Eine Einführung. Tübingen, 1993.
- N.-M., Klug / H. Stöckl, Handbuch Sprache im multimodalen Kontext, Berlin / Boston, 2016.
- A. Linke, M. Nussbaumer, P. R. Portmann, Studienbuch Linguistik. Tübingen 2004
- J. Meibauer. Einführung in die germanistische Linguistik. Stuttgart, Weimar, 2002.
- Methoden der Diskurslinguistik: sprachwissenschaftliche Zugänge zur transtextuellen Ebene / hrsg. von I. H. Warnke und J. Spitzmüller, Berlin / New York, 2008.
- T. Niehr, Einführung in die linguistische Diskursanalyse. Darmstadt 2014.
- W. Porzig, Das Wunder der Sprache: Probleme, Methoden und Ergebnisse der Sprachwissenschaft. Tübingen, 1986.
- C. M. Riehl, Mehrsprachigkeit. Eine Einführung. Darmstadt, 2014.
- M. Schwarz, Einführung in die kognitive Linguistik. Tübingen, 1996.
- I. Warnke, Handbuch Diskurs, Berlin / Boston, 2018.

Uwagi

Przedmiot realizowany w ramach ścieżki językoznawczej.

